

ЗАКОН

ЗА КОНТРОЛА НА ОПОЈНИ ДРОГИ И ПСИХОТРОПНИ СУПСТАНЦИИ

Редакциски пречистен текст¹

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет на Законот

Со овој закон се уредуваат:

- надлежностите на државните органи надлежни за контролата на производството и прометот на опојни дроги и психотропни супстанции,
- мерките за превентива на употребата и злоупотребата на опојни дроги, психотропни супстанции, за лекување, рехабилитација и социјална реинтеграција на лица зависни од опојни дроги и психотропни супстанции,
- класификација на супстанции и растенија како опојни дроги и психотропни супстанции и растенијата од кои може да се добие опојна дрога, според режимот на забрана или контрола и според нивниот вид и особини,
- намената и условите на дозволеното одгледување на растенија од кои може да се добие опојна дрога, т.е. условите за производство, промет на опојни дроги, психотропни супстанции и на растенијата од кои може да се добие опојна дрога,
- надзор над одгледувањето на растенијата од кои може да се добие опојна дрога, како и на производството, прометот и поседување на опојна дрога, психотропни супстанции, растенија од кои може да се добие опојна дрога и
- мерки за сузбивање на злоупотребата на опојните дроги и психотропните супстанции.

Член 2

Цел на Законот

Цели на овој закон се:

- спречување и сузбивање на злоупотребата на опојните дроги и психотропни супстанции,
- спречување на недозволено производство и промет на опојни дроги, психотропни супстанции и растенија од кои може да се добие опојна дрога, и супстанции кои можат да се употребат за производство на опојни дроги или психотропни супстанции и
- заштита на животот и здравјето на луѓето и контрола на опојните дроги и психотропните супстанции.

¹ Редакциски пречистениот текст на Законот за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции ги опфаќа: основниот текст на Законот, објавен во „Службен весник на РМ“ бр.103/08, Законот за дополнување на Законот за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции, објавен во „Службен весник на РМ“ бр.124/10, Законот за изменување на Законот за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции, објавен во „Службен весник на РМ“ бр.164/13, Законот за изменување и дополнување на Законот за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции, објавен во „Службен весник на РМ“ бр.149/15, Законот за изменување и дополнување на Законот за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции, објавен во „Службен весник на РМ“ бр.37/16, Законот за изменување и дополнување на Законот за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции, објавен во „Службен весник на РМ“ бр.53/16 и Законот за изменување и дополнување на Законот за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции, објавен во „Службен весник на РМ“ бр.193/17, во кои е означено времето на нивното влегување во сила и примена.

Член 3

Значење на поими

Одделни поими употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. "Афионова слама" се сите делови на растението (освен семето) од афион после косењето;

2. "EMCDDA" е Европски центар за следење на дрогата и зависностите од дрога со постојано седиште во Лисабон, Португалија;

3. "Контролирана испорака" е техника на истрага со која на сомнителни или незаконски пратки од наркотични дроги или психотропни супстанции им се овозможува да бидат транспортирани, да влезат или да излезат низ територијата на повеќе земји, со знаење и надзор на нивните надлежни органи, со цел да се идентификуваат лицата вмешани во чинењето на илегалните дејствија;

4. "Контролирани супстанции" се супстанции и препарати кои ги содржат истите или кои според хемиските својства и структурната формула, како и другите технички карактеристики, соодветствуваат на нив, а се наоѓаат во листите на Обединетите нации од 1961, 1972 и 1988 година;

5. "Меѓународни конвенции за контрола на дрога" се Единствена конвенција за наркотични дроги од 1961 година со протокол од 1972 година, Конвенција за психотропни супстанции од 1971 година и Конвенција на Обединетите нации против незаконитата трговија со наркотични дроги и психотропни супстанции од 1989 година;

6. "Намалување на штетата" се активности чијашто цел е намалување на штетата од злоупотреба на дрога преку размена на стерилна сперма за инјектирање, дистрибуција на презервативи, давање информации за безбеден секс и работа со скриена популација (работа на терен) со цел да се мотивираат граѓаните за лекување;

7. "Опојна дрога" е секоја супстанција од природно или вештачко потекло која е распоредена во листата на опојни дроги во согласност со меѓународните конвенции за контрола на опојни дроги или врз основа на одлука на надлежен орган. Опојна дрога опфаќа и психотропни супстанции кои се распоредени во листата на психотропни супстанции, ако не се посебно споменати;

8. "Одгледување на растенија" е сеење, садење, одгледување или жетва на растенија или на друг начин земање на делови на растенија од кои може да се добие опојна дрога;

9. "Одземање" е трајно одземање на сопственост по налог на суд или на друг надлежен орган;

10. "Психотропна супстанција" е секоја супстанција од природно или вештачко потекло, која е распоредена во листата на психотропни супстанции во согласност со меѓународните конвенции за контрола на опојните дроги и/или врз основа на одлука на надлежен орган;

11. "Прекурзор" е секоја природна или вештачка супстанција која може да се употреби во производство на опојни дроги и која е распоредена во листата на прекурзори во согласност со меѓународните конвенции за контрола на опојните дроги и/или врз основа на одлука на надлежен орган во Република Македонија;

12. "Препарат" е раствор или смеса, во цврста или течна состојба, или во кој било друг физички облик, кој содржи опојна дрога, психотропна супстанција или растение од кое може да се добие опојна дрога;

13. "Производство" е подготовка, преработка, мешање, пречистување, изработка и секоја друга активност со која се добива или со која се придонесува за добивање на опојна дрога, психотропна супстанција или нивен препарат;

14. "Промет" е секој начин на ставање во промет на опојна дрога, психотропна супстанција, растение, дел од растение како што се увоз, извоз, транзит, набавка, купување, продажба, замена, пренос, складирање, издавање на рецепт и слично;

15. "Поседување" е сопственост на опојната дрога, психотропната супстанција или растението;

16. "Повремен уживател на опојна дрога" е лице кое еднократно или повремено зема опојни дроги и кај кое сè уште нема развиено состојба на зависност;

17. "Помош на зависниците и повремените уживатели на опојна дрога" е помош за преземање на медицински мерки и мерки на социјална помош, како што се психосоцијална рехабилитација, советување и ресоцијализација на зависниците од опојни дроги;

18. "Превентива на злоупотреба на дроги и психотропни супстанции" се состои од низа мерки и активности за спречување на употреба и злоупотреба на дроги, психотропни супстанции и прекурзори (примарна превенција), рано откривање на злоупотребата на дроги и психотропни супстанции и лекување на болниот и неговото семејство (секундарна превенција) и намалување и отстранување на штетните ефекти од злоупотребата на дроги или психотропни супстанции врз здравјето и однесувањето на болниот (терцијарна превенција);

19. "Привремено одземање" е привремена забрана на трансфер, конверзија, располагање или движење на сопственост или привремен надзор или контрола на сопственоста врз основа на налог издаден од страна на судот или од друг надлежен орган;

20. "Приход" е секоја сопственост добиена непосредно или посредно со чинење на прекршоци утврдени со овој закон;

21. "Растенија од кои може да се добие опојна дрога" (во натамошниот текст: растение) е секое растение од кое може да се добие опојна дрога, а која е распоредена во листата на тие растенија во согласност со меѓународните конвенции за контрола на опојните дроги или врз основа на одлука на надлежен орган, како и дел на такво растение кое може да се употреби за добивање на опојна дрога;

22. "Рехабилитација" се активности чијашто цел е на лицето кое се лекувало и престанало со злоупотреба на дрога или психотропна супстанција да му се вратат преостанатите телесни и психолошки способности. Има две цели за менување на однесувањето и стилот на живеење на лицето кое злоупотребувало дрога или психотропна супстанција и второ за работно оспособување;

23. "Снабдување" е давање и делење на опојни дроги или психотропни супстанции;

24. "Супстанции" се опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори распоредени во листата на опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори, а во согласност со меѓународните конвенции за контрола на опојните дроги и/или врз основа на одлука на надлежен орган во Република Македонија;

25. "Средство за производство на опојна дрога" е апарат или друг предмет кој е наменет или употребен за добивање на опојна дрога или психотропна супстанција;

26. "Зависност" е состојба на неодолива потреба, психичка или физичка, за употреба на опојна дрога;

27. "Зависник од опојни дроги" е лице кое со употреба на опојна дрога се довел во состојба на зависност;

28. "Злоупотреба на опојни дроги или недозволена употреба на опојни дроги" е одгледување на растенија од кои може да се добие опојна дрога, поседување на средства за производство на опојни дроги, производство, промет и поседување на опојни дроги, психотропни супстанции, растенија или делови на растенија од кои може да се добие опојна дрога спротивно на одредбите на овој закон, како и употреба на опојни дроги надвор од терапевтските индикации, во прекумерни дози или во тек на време кое не е опфатено со терапијата;

29. "ИНЦБ" е меѓународен борд за контрола на дроги кој е независно тело на Обединетите нации кое има улога да врши мониторирање на имплементацијата на конвенциите за контрола на дроги од страна на земјите членки на Организацијата на Обединетите нации. Постојаното седиште на ИНЦБ е Виена, Австрија и

30. "УНОДЦ" е тело на Обединетите нации со активности на полето на спречување на криминалот поврзан со дрогата.

31. „Канабис за медицински цели“ се сите надземни свежи или суви делови на растението, вклучувајќи го и семето од видовите *Cannabis sativa*, *Cannabis indica* и *Cannabis ruderalis* (во натамошен текст: канабис).

32. „Масло од конопово семе“ е масно масло, рафинирано или не рафинирано, добиено со ладно цедење или некој друг вид на екстракција од семки на растенија што припаѓаат на различни видови од родот *Cannabis* и во себе не содржи повеќе од 10 mg/kg на тетрахидроканабинол (ТХЦ), чија примарна примена е во козметички и хигиенски производи, лубриканти, бои или како храна.

33. „Масло од канабис/коноп“ е течен смолест екстракт добиен со екстрахирање на олеорезината од надземните делови (без семето) на растенија што припаѓаат на различни видови од родот *Cannabis* и има висока содржина на канабиноидни компоненти, особено на тетрахидроканабинол (ТХЦ).

34. „Коноп за индустриски цели“ се сите надземни свежи или суви делови на растението, освен семето од видот *Cannabis sativa* (во натамошен текст: коноп).

Член 4

Забрани со исклучок на прекурзори

Забрането е одгледување на растенија од кои може да се добие опојна дрога, како и производство, промет и поседување на опојни дроги, психотропни супстанции и растенија од кои може да се добие опојна дрога, освен под услови и со цел утврдени во овој закон.

Забрането е поседување на средства за производство на опојни дроги, освен под услови и со цел кои се утврдени со овој закон.

Забранета е употреба на опојни дроги и психотропни супстанции, освен под услови утврдени со овој закон и прописите од областа на здравството и ветеринарството.

Забрането е директно или индиректно рекламирање на производство, промет, поседување и употреба на опојни дроги и психотропни супстанции, како и рекламирање на опојни дроги и психотропни супстанции на кој било друг начин, освен во научни и стручни изданија наменети за научниците или стручните лица во областа на здравството.

Член 5

Одземање на опојни дроги, психотропни супстанции и растенија од кои може да се добие опојна дрога

Опојна дрога, психотропна супстанција и растение од кое може да се добие опојна дрога ќе биде одземено, ако се одгледува, произведува, става во промет или се наоѓа во промет или се поседува спротивно на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

II. КООРДИНАЦИЈА НА АКТИВНОСТИТЕ

A. ИНСТИТУЦИИ НАДЛЕЖНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА АКТИВНОСТИТЕ

Член 6

Меѓуресорска комисија

Владата на Република Македонија формира Меѓуресорска државна комисија за борба против недозволено производство, трговија и злоупотреба на дроги (во натамошниот текст: Меѓуресорската комисија).

Стручните и административните работи поврзани со работата на Меѓуресорската комисија ги врши Министерството за здравство.

Член 7

Состав на Меѓуресорската комисија

Меѓуресорската комисија ја сочинуваат претставници на министерствата за правда, за внатрешни работи, за здравство, за локална самоуправа, животна средина и просторно планирање, за надворешни работи, за образование и наука, за труд и социјална политика, за земјоделство, шумарство и водостопанство, за финансии, Царинската управа и Агенцијата за млади и спорт.

Член 8

Делокруг на Меѓуресорската комисија

Меѓуресорската комисија ги врши следниве работи:

- 1) разгледува прашања и дава препораки и предлози за спроведување на меѓународните конвенции во контрола на опојни дроги и други прописи и механизми на дејствување;
- 2) развива и се грижи за севкупно и систематско спроведување на стратегијата на надзор над опојните дроги, спречување и сузбивање на злоупотребата на опојните дроги;
- 3) промовира превентивно дејствување и јавно известување за штетната употреба на опојните дроги;
- 4) воспоставува систем на собирање податоци за природата и раширеноста на појавата на злоупотреба на опојните дроги во Република Македонија, како и системот за нивна обработка;
- 5) координира и дава поддршка на активностите на единиците на локалната самоуправа;
- 6) разгледува закони и други прописи, како и други механизми на дејствување во врска со проблематиката на злоупотреба и штетна употреба на опојни дроги;

7) дава насоки за спроведување на меѓународните конвенции во контролата на опојните дроги;

8) претставување во меѓународните организации и доставување на известувања и податоци во согласност со меѓународните конвенции за контрола на опојни дроги, како и грижа за одржување на редовна комуникација со домашни и странски стручни тела и служби;

9) поднесување на извештај за актуелната ситуација и тенденцијата во Република Македонија во областа на понуда и побарувачка за опојни дроги, со соодветен предлог за дејствување на државните органи и

10) врши и други работи кои ќе и ги довери Владата на Република Македонија.

Член 9

Регионални единици

Се воспоставуваат регионални единици за спроведување на активностите за спречување и сузбивање на злоупотребата на опојните дроги и психотропните супстанции, и тоа:

- 1) пелагониски регион (Ресен, Битола, Прилеп, Крушево, Демир Хисар);
- 2) вардарски регион (Велес, Градско, Кавадарци, Неготино, Демир Капија);
- 3) североисточен регион (Кратово, Куманово, Крива Паланка);
- 4) југозападен регион (Охрид, Струга, Дебар, Кичево, Македонски Брод);
- 5) скопски регион;
- 6) југоисточен регион (Гевгелија, Струмица, Дојран, Валандово, Радовиш);
- 7) полошки регион (Тетово, Гостивар, Маврови анови);
- 8) источен регион (Штип, Кочани, Пробиштип, Пехчево, Македонска Каменица, Свети Николе, Берово, Делчево, Винаца) и
- 9) регионален центар за казнено поправни и воспитни установи - Скопје.

Во регионалните единици од ставот 1 на овој член се формираат работни групи, кои ќе остваруваат определени активности за спречување и сузбивање на злоупотребата на опојните дроги и психотропните супстанции за подрачјата за кои се формирани.

Член 10

Надлежности на Министерството за здравство

Министерството за здравство ги врши следниве работи:

- остварува контрола врз производството и прометот со опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори,
- соработува со други надлежни државни органи со цел да обезбеди остварувањето на обврските кои произлегуваат од ратификуваните меѓународни договори од областа на контролата на опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори,
- доставува извештаи до органите на надлежните меѓународни организации за увозот и извозот на опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори согласно со обврските што произлегуваат од меѓународните конвенции за контрола на дрога,
- соработува со високообразовните институции, установите што вршат научно-истражувачка работа, со институциите што вршат правни, психолошки, социјални, едукативни, информативни и медицински работи, како и со здруженијата на

граѓани, верските заедници и религиозните групи, а се однесува на превентивата, лекувањето, рехабилитацијата и социјалната реинтеграција на лицата кои злоупотребуваат опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори,

- ги планира активностите за истражувања во областа на фармакологијата, токсикологијата, медицината, психологијата, рехабилитацијата, социјалната заштита, образованието и законодавството што се однесуваат на превентивата, лекувањето, рехабилитацијата и социјалната реинтеграција на лицата кои злоупотребуваат опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори,

- овластува здравствена установа која што во Република Македонија ќе води централен регистар на лицата што злоупотребуваат или се зависни од опојна дрога, психотропна супстанција или прекурзор,

- овластува здравствена установа којашто во Република Македонија ќе врши дијагностика и терапија на лица кои злоупотребуваат или се зависни од дрога или психотропна супстанција и што се ХИВ позитивни или се болни од СИДА и за нив ќе води посебен регистар,

- ја информира јавноста за опасностите од употребата на опојни дроги и психотропни супстанции и

- соработува со меѓународните организации и институции со цел за унапредување на превентивните, тераписките и рехабилитационите активности во областа на зависностите од опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори.

Член 11

Надлежности на Министерството за внатрешни работи

Министерството за внатрешни работи ги врши следниве работи:

- води евиденција за пријавените казниви дела во врска со незаконитото производство, промет и трговија со опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори и за тоа редовно, а најмалку еднаш годишно, ги известува надлежните државни органи,

- води евиденција за заплнетите опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори, како и за заплнетите парични средства, опрема и имот стекнати со незаконито производство и промет со опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори,

- обезбедува статистички податоци потребни за подготвување на национални и меѓународни извештаи што Република Македонија е обврзана да ги испраќа до Канцеларијата на Обединетите нации за дрога и криминал (УНОДЦ) и

- учествува во откривањето и спречувањето на незаконското производство и промет со опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори.

Член 12

Надлежности на Министерството за труд и социјална политика

Министерството за труд и социјална политика во соработка со другите државни органи ги организира активностите за социјална заштита на лицата зависни од дрога.

Член 13

Надлежности на Министерството за правда

Министерството за правда ги врши следниве работи:

- го контролира извршувањето на пресудите во врска со незаконитото производство и прометот со опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори и

- соработува со меѓународните организации и институции во спроведувањето на ратификуваните меѓународни договори за контрола на опојните дроги и психотропните супстанции.

Министерот за здравство во согласност со министерот за правда и министерот за труд и социјална политика ја пропишува организацијата и работата на службите за лекување и рехабилитација на лицата зависни од дрога во казнено-поправните и воспитно-поправните установи.

Член 14

Надлежности на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство

Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство врши надзор со контрола кај овластениот производител на семенскиот материјал од афион и/или коноп, контрола во прометот на семенскиот материјал од афион и/или коноп во однос на декларираноста, контрола на сеидбата на афионот, конопот и/или канабис, контрола на самото производство, контрола пред и по жетвата, како и контрола во делот на откупот на афионовата слама (*Papaver somniferum*) коноп и/или канабис.

Член 15

Надлежности на Министерството за образование и наука

Министерството за образование и наука во соработка со другите државни органи, во наставните програми ќе вгради едукативни и воспитни содржини со кои ќе се унапредува менталното здравје и ќе се поттикнува прифаќањето на здрав начин на живот кај децата и младите.

Член 16

Надлежности на Министерството за надворешни работи

Министерството за надворешни работи во соработка со другите државни органи се грижи за остварувањето на обврските на Република Македонија предвидени со меѓународните конвенции за контрола на дрога и ја помага соработката на државните органи со меѓународните организации за контрола на опојните дроги и психотропните супстанции.

Член 17

Надлежности на Агенцијата за млади и спорт

Агенцијата за млади и спорт во соработка со Министерството за образование и наука организира разновидни форми на собирање и дејствување на младите со цел за унапредување на спортските, забавните, информативните и други активности насочени кон создавање здрав начин на живот во насока на зголемување на информираноста, свесноста и едукацијата на децата и младите во борбата против злоупотребата на опојните дроги и психотропните супстанции.

Член 18

Надлежности на Министерството за финансии и на Царинската управа

Министерството за финансии во соработка со другите државни органи соработува со домашните и странските организации во спречување на активностите за перење пари и за стекнување на материјални и други добра стекнати со незаконско производство и промет со опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори.

Царинската управа ги врши следниве работи:

- води евиденција за пријавените казниви дела во врска со незаконитото производство, промет и трговија со опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори и за тоа редовно, а најмалку еднаш годишно, ги известува надлежните државни органи,
- води евиденција за заплнетите опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори, како и за заплнетите парични средства, опрема и имот здобиени со незаконито производство и промет со опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори,
- обезбедува статистички податоци потребни за подготвување на национални и меѓународни извештаи што Република Македонија е обврзана да ги испраќа до Канцеларијата на Обединетите нации за дрога и криминал (УНОДЦ) и
- учествува во откривањето и спречувањето на незаконскиот промет со опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори.

Б. СТРАТЕГИЈА

Член 19

Националната стратегија за дроги на Република Македонија

Владата на Република Македонија, на предлог на Меѓуресорската комисија, донесува Национална стратегија за дроги на Република Македонија (во натамошниот текст: Националната стратегија) како основа за дејствување на органите на државната власт, органите на единиците на локалната самоуправа, установите, здруженијата на граѓаните и верските заедници и религиозни групи, како и други правни и физички лица.

Националната стратегија од ставот 1 на овој член се заснова на начелата за заштита на човековите права, за гарантирана безбедност на сите граѓани, за еднакви можности на сите граѓани, за еднаков и рамнотежен пристап на граѓаните, за приспособување на потребите на различни целни групи, за споделена одговорност и координиран пристап и за економичност.

Член 20

Акционен план за реализација на Националната стратегија

Владата на Република Македонија, на предлог на Меѓуресорската комисија, донесува Акционен план за реализација на Националната стратегија со кој се определуваат активностите, роковите, надлежните државни органи, финансиските средства за реализација и индикаторите за следење на реализацијата на активностите.

III. КЛАСИФИКАЦИЈА И КОНТРОЛА НА ОПОЈНИ ДРОГИ, ПСИХОТРОПНИ СУПСТАНЦИИ И РАСТЕНИЈА

Член 21

Листи на опојни дроги, психотропни супстанции

Листите на опојни дроги, психотропни супстанции и растенија од кои може да се добие опојна дрога (во натамошниот текст: листите) се списоци на супстанции и препарати класифицирани во листите I, II, III и IV од меѓународните конвенции за контрола на опојните дроги во зависност од контролните мерки кои се применуваат на нив.

Листите од ставот 1 на овој член ги донесува министерот за здравство.

Покрај содржината од ставот 1 на овој член листите можат да содржат која било друга супстанција и/или растение кое министерот за здравство по предлог на Меѓуресорската комисија ќе процени дека има оправдана причина да се класифицира во листите.

Листите од ставот 1 на овој член се објавуваат во "Службен весник на Република Македонија".

Член 22

Класификација во листи

Во Листата I се класифицираат забранети супстанции и растенија.

Во Листата II се класифицираат супстанции и растенија кои подлежат на строга контрола.

Во Листата III се класифицираат супстанции и растенија кои подлежат на контрола.

Во Листата IV се класифицираат прекурзори согласно со прописите за прекурзори.

Цврстите или течните смеси што содржат една или повеќе контролирани супстанции и психотропни супстанции што се поделени во поединечни дози ќе се сметаат за препарати и ќе бидат подложени на контрола под исти услови како и супстанциите што ги содржат.

Препаратите што содржат две или повеќе супстанции за кои важат различни услови ќе бидат подложени на важечките услови за најстроги контролираните супстанции во нив.

Препаратите кои содржат супстанции од листите II и III се ставаат во промет согласно со прописите за лекови, по спроведени лабораториски (фармацевтско-хемиски) испитувања во установа која ги врши работите на лабораторија за испитување и контрола на квалитетот овластена од директорот на Агенцијата за лекови и медицински средства.

Член 23

Имиња на супстанции и растенија

Супстанциите и растенијата од членот 22 на овој закон се наведуваат во листите под своите интернационални незаштитени имиња (INN) или ако тоа не е можно, под своето научно име.

Покрај наведувањето на имињата од ставот 1 на овој член во листите се наведува и хемискиот состав на супстанцијата, ако тоа е можно.

Член 24

Забрана на опојни дроги, психотропни супстанции и растенија класифицирани во Листата I

Се забранува одгледување, производство, промет, поседување и употреба на супстанции и растенија класифицирани во Листата I и нивни препарати освен во медицински или научни истражувања или во судско-медицински, наставни или полициски намени како што е утврдено со овој закон.

По исклучок од ставот 1 на овој член одгледување на афион и/или канабис е дозволено за намени и под услови утврдени со овој закон.

По исклучок од ставот 1 на овој член, за намени и под услови утврдени со овој закон, дозволено е производство, промет, поседување и употреба на канабис, канабис смола, екстракт и тинктура на канабис.

Член 25

Контрола на опојни дроги, психотропни супстанции и растенија класифицирани во листите II и III

Се забранува одгледување, производство и промет на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III и нивни препарати на кое било правно лице кое нема дозвола за вршење на дејност и/или опрема и простории кои не се посебно одобрени за таа намена, освен за медицински или научни истражувања или во судско-медицински, наставни или полициски намени како што е утврдено со овој закон.

Забрането е поседување и употреба на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, како и нивни препарати без дозвола издадена согласно со овој или друг закон.

Член 26

Препарати на супстанции и растенија

На препаратите (лекови и други препарати) се применуваат истите мерки како и на супстанциите што ги содржат.

Ако препаратот содржи две или повеќе супстанции се подложува на мерките кои се применуваат на најстроги контролираната супстанција.

Член 27

Изземање на препарати од примената на одредени контролни мерки

Препарат кој содржи супстанции класифицирани во листите II и III, составен така да нема опасност од злоупотреба или злоупотребата е занемарлива, а од кој супстанцијата не може да се одвои со достапните средства во количина која би можела да се злоупотреби или недозволено се користи, може да се из земе од одредени контролни мерки предвидени со овој закон.

Решението за изземање од ставот 1 на овој член го донесува министерот за здравство.

IV. ОДГЛЕДУВАЊЕ НА РАСТЕНИЈА ОД КОИ МОЖЕ ДА СЕ ДОБИЕ ОПОЈНА ДРОГА

Член 28

Дозволено одгледување на растенија или нивно уништување

Дозволено е одгледување на афион, коноп и/или канабис за намена и под услови утврдени во овој закон.

Самоникнатите растенија од кои може да се добие опојна дрога се уништуваат.

Растенијата од ставот 2 на овој член ги уништува лицето кое по кој било основ поседува или користи земјиште на кое растението израснало.

Ако растенијата не бидат уништени од лицето од ставот 3 на овој член истите комисиски ќе ги уништи Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство заедно со Министерството за внатрешни работи на сметка на сопственикот или корисникот на земјиштето.

Член 29**Одгледување на афион кој е наменет
за производство на опојна дрога**

Дозволено е одгледување на афион (папавер сомниферум) во прехранбени цели (афионово семе), како и за производство и промет на опојни дроги.

Одгледување на афион е дозволено само на правни и физички лица кои имаат одобрение за производство на афион, издадено од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, по претходно склучен договор со правно лице кое е овластено за откуп на истиот и пријавени површини до подрачните единици на Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, во рок најдоцна 15 дена по сеидбата.

Афионот наменет за научни цели може да се одгледува без одобрение, а со обврска за пријавување на површините на кои ќе се одгледува афионот на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Откуп на афион за производство на опојни дроги може да вршат правни лица кои имаат одобрение и се регистрирани од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за откуп и производство на опојни дроги и психотропни супстанции. Правните лица од ставот 4 на овој член се должни да водат книга за евиденција на произведената и откупената количина на афионова слама и да достават извештај најдоцна пет месеца по извршената жетва до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Формата и содржината на пријавата за производство на афион, книгата за евиденција, договорот за производство, како и поблиските критериуми од ставовите 2 и 4 на овој член ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство во согласност со министерот за здравство.

Правните лица за откуп на афион самостојно или преку овластени посредници склучуваат договори со одгледувачите на афион во рок од една година.

Одгледувачот на афион е должен во рок од четири месеца по завршување на жетвата да го предаде целокупниот род, односно сите количини на делови на афион кои служат за производство на опојни дроги - афионова слама, на правното лице кое врши откуп на афион. Правните лица кои вршат откуп на афион се должни од одгледувачот на афион да ги откупат сите произведени количини на афионова слама во рок од четири месеца од жетвата на афионот.

Одгледувачот на афион е должен да ги извести Министерството за внатрешни работи и Државниот инспекторат за земјоделство за секоја состојба која укажува на сомнеж дека афионот или делови на афионот се употребени или би можеле да бидат употребени за производство на опојни дроги (зарезување, берење на зелени чаури на афион).

Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство поднесува најмалку двапати годишно извештај за направени контроли на одгледувањето на афион до Министерството за здравство.

**Одгледување на канабис кој е наменет за производство на опојна дрога
за медицински цели****Член 29-а**

Дозволено е одгледување на канабис во медицински и/или научни цели.

Одгледување на канабис е дозволено само на правни лица кои имаат одобрение за одгледување на канабис издадено од Министерството за здравство, по претходно добиена согласност од Владата на Република Македонија.

Член 29-6

Правното лице од членот 29-а став 2 од овој закон е должно да ги исполнува следниве услови:

- да има обезбедено соодветен простор, површини или земјиште за одгледување, сушење и складирање, опремен соодветно на производниот, односно преработувачкиот капацитет на правното лице за одгледување на канабис,
- просторот да биде атмосферски заштитен и ограден со ограда висока најмалку четири метри, со бринов елемент пред оградата во котури во три реда и бодликава жица над оградата, како и да има обезбеден 24 часовен видео надзор над целиот простор,
- да има 24 часа физичко обезбедување,
- да има вработено најмалку четири лица од кои најмалку едно лице дипломиран фармацевт со најмалку три години работно искуство во областа на фармацијата и едно лице агроном-насока полјоделство со најмалку три години работно искуство во областа.

Барањето за добивање одобрение за одгледување на канабис се поднесува до Министерството за здравство и истото содржи:

1. основни податоци за подносителот на барањето (назив на правното лице, седиште, локација на просторот/површината каде што ќе се одгледува канабисот) и

2. податоци за одговорното лице во постапката за добивање одобрение за одгледување на канабис (име и презиме, стручна подготовка, телефон).

Кон барањето од ставот 2 на овој член се приложуваат следниве докази, односно документација:

1. доказ за запишување на правното лице во Централниот регистар на Република Македонија,

2. доказ за сопственост на просторот/површината на кој/а се одгледува канабисот или договор за закуп или имотен лист,

3. елаборат/план за одгледување на канабис и

4. доказ за платена административна такса и платени надоместоци за постапување по барањето од ставот 2 на овој член.

Документацијата од ставот 3 на овој член се доставува во оригинал, односно фотокопија заверена на нотар.

Исполнувањето на условите во однос на просторот, опремата и кадарот за добивање на одобрение за одгледување на канабис го оценува комисија формирана од министерот за здравство, составена од двајца претставници од Министерството за здравство, еден претставник од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, еден претставник од Агенцијата за лекови и медицински средства и еден специјалист од областа на лековити растенија.

Одобрението за одгледување на канабис го издава Министерството за здравство во рок од 30 дена од денот на добивањето согласност од Владата на Република Македонија.

Министерот за здравство на предлог на директорот на Агенцијата за лекови и медицински средства, по претходно добиена согласност од Владата на Република Македонија, ги пропишува поблиските услови по однос на просторот, опремата, кадарот, начинот на обезбедување и чување на просторот на кој се одгледува

Комисијата од ставот 5 на овој член ги врши следните работи:

1. ги разгледува барањата за исполнување на условите во однос на просторот, опремата и кадарот за издавање на одобрение за одгледување на канабис и му дава предлог на Министерството за здравство за издавање одобрение за одгледување на канабис;
2. го одобрува елаборатот/планот за одгледување на канабис;
3. врши најмалку два пати контрола над одгледувањето на канабисот, во периодот од сеење/садење до берба на канабисот;
4. врши увид во извршената берба на канабисот заради утврдување на собраните стебла и
5. врши увид во документацијата и евиденција на целокупниот процес на одгледување на канабисот.

Член 29-в

Правното лице кое има одобрение за одгледување на канабис, пред започнување со сеење/садење е должно да поднесе барање до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за добивање одобрение за сеење/садење на канабис.

Кон барањето од ставот 1 на овој член се поднесува:

- 1) одобрение за одгледување на канабис издадено од Министерството за здравство (фотокопија заверена на нотар);
- 2) одобрен елаборат/план за одгледување на канабис согласно со членот 29-б став 8 точка 2 од овој закон, заверена и потпишана од одговорното лице на правниот субјект кој го поднел барањето.

Одобрението за сеење/садење на канабис го издава Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето.

Правното лице по добивање на одобрението за сеење/садење на канабис (во натамошниот текст: одгледувачот на канабис), е должно пред започнување со сеење/садење на семето од канабис да ги извести Министерството за здравство, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, Агенцијата за лекови и медицински средства и комисијата од членот 29-б став 4 од овој закон за започнување со сеење/садење.

Комисијата од членот 29-б став 5 од овој закон, најмалку два пати во периодот од сеење/садење до берба на канабисот, врши контрола над одгледувањето на канабисот.

Член 29-г

Одгледувачот на канабис е должен да води евиденција на одгледуваниот канабис (сеење, производство на расад, пресадување, број на стебла).

Одгледувачот на канабис е должен да ги евидентира и пријави до Министерството за здравство и Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, сите настанати промени и отстапувања во одгледувањето на канабисот претходно планирани во елаборатот од членот 29-в став 2 точка 2) од овој закон, во рок од три дена од денот на настанокот на промената и отстапувањето.

Член 29-д

Одгледувачот на канабис најдоцна 15 дена пред денот на започнување со бербата на канабис е должен да го извести Министерството за здравство за денот на започнувањето на бербата на канабис.

По завршувањето на бербата на канабисот комисијата од членот 29–б став 5 од овој закон врши увид на извршената берба заради утврдување на бројот на собраните стебла и влажна маса.

Формата, содржината и начинот на водење на евиденцијата за сите фази на одгледување на канабисот ги пропишува министерот за здравство.

Член 29-ѓ

По завршената берба, собраниот надземен дел од растението канабис се суши во посебен наменски уреден простор, со големина во зависност од количеството на одгледан канабис, сместен на истата локација каде што се одгледува канабисот.

Одгледувачот на канабис е должен исушеното растение/ канабис да го спакува во картонска кутија и да го запечати со сигурносна лента за запечатување.

Картонската кутија со исушеното растение/ канабис задолжително се означува со следните податоци: назив и седиште на правното лице (одгледувач/производител), година на производство, име на суровина, нето и бруто сува маса, форма (лист, цвет, растение, цело, сечкано) и датум на пакување.

Одгледувачот на канабис поднесува извештај до Министерството за здравство, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство и Агенцијата за лекови и медицински средства за завршениот процес на одгледување и добиената вкупна сува маса, во рок од три дена од денот на завршениот процес на одгледување.

V. СУПСТАНЦИИ И РАСТЕНИЈА КЛАСИФИЦИРАНИ ВО ЛИСТИТЕ II и III**Член 30****Примена на прописите за лекови**

На супстанциите и растенијата класифицирани во листите II и III како лекови и нивните препарати се применуваат прописите за лекови.

1. Општи дозволи**Член 31****Правни лица овластени за производство и промет на опојни дроги и психотропни супстанции**

Супстанциите и растенијата класифицирани во листите II и III, како и нивните препарати е дозволено да се произведуваат и ставаат во промет од правни лица кои ги исполнуваат условите за вршење на производство на лекови согласно со прописите за лекови и имаат дозвола за производство и промет на супстанции класифицирани во листите II и III, како и нивни препарати.

Списокот на правни лица за производство и промет на опојни дроги, психотропни супстанции и растенија од кои може да се добие опојна дрога го донесува министерот за здравство и се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Член 32

Дозвола за производство и промет на опојни дроги и психотропни супстанции

Дозвола за производство и промет на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III може да се издаде и за медицински, ветеринарни и научни цели.

По исклучок од ставот 1 на овој член може да се издаде дозвола за користење во индустријата, односно во стопанството на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, ако подносителот на барањето обезбеди произведената стока да не биде злоупотребена и да не може да произведе штетни ефекти, како и контролираната супстанција која се користи како состојка да не може едноставно да се издвои.

Во дозволата од ставовите 1 и 2 на овој член се наведува секоја дејност за која правното лице е овластено, целта на неговата работа и секоја супстанција и растение класифицирано во листите II и III кое правното лице е овластено да ја користи за својата дејност.

Дозволата од ставовите 1 и 2 на овој член може да се издаде само на правно лице кое има вработено лице со високо образование од областа на фармацијата.

Дозвола за производство и промет на супстанции класифицирани во листите II и III, како и нивни препарати на правните лица од ставовите 1 и 2 на овој член ги издава Агенцијата за лекови и медицински средства.

Член 33

Дозвола за опрема и простории

Производство и промет на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III се дозволени на опрема и во простории одобрени за таа намена.

Дозвола за опрема и простории може да се издаде само за опрема и простории кои ги користи правно лице кое има дозвола за производство и промет на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III.

За секоја опрема и за секоја просторија која правното лице од ставот 2 на овој член ја користи за производство или промет на супстанции и растенија се издава посебна дозвола од Агенцијата за лекови и медицински средства.

Дозвола за опремата и просториите од ставот 1 на од овој член се издава, ако се исполнети безбедносните критериуми со кои се олеснува спроведувањето на контролата заради спречување на неовластено отуѓување или на друг начин исчезнување на супстанциите и растенијата и ако е определено лице задолжено за исполнување на безбедносните критериуми.

Безбедносните критериуми од ставот 4 на овој член и начинот на нивната проверка ги пропишува министерот за здравство во согласност со министерот за внатрешни работи.

Со престанокот на важењето на дозволата за производство и промет на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, престанува да важи и дозволата за опремата и просториите.

Член 34

Заеднички одредби за издавање на дозволи за работа и дозволи за опрема и простории

Дозволите од членовите 32 и 33 на овој закон се издаваат на едно правно лице и не се преносливи.

Дозволите од членовите 32 и 33 на овој закон имаат рок на важење од пет години.

Правното лице е должно да поднесе ново барање за обновување на дозволите од членовите 32 и 33 на овој закон шест месеца пред истекот на рокот на важење на дозволата.

По барањето за издавање на дозволите од членовите 32 и 33 на овој закон Агенцијата за лекови и медицински средства решава во рок од 90 дена од денот на поднесувањето на комплетното барање.

Трошоците на издавање на дозволите од членовите 32 и 33 на овој закон паѓаат на товар на подносителот на барањето.

Формата и содржината на барањето за издавање на дозволите, формата и содржината на дозволите од членовите 32 и 33 на овој закон, како и начинот на нивното издавање го пропишува министерот за здравство.

Член 35

Ограничување на залихите

Правното лице овластено за производство и промет на супстанции и растенија класифицирани во листите I, II и III може да поседува само количина на тие супстанции, растенија и препарати потребни за нормално одвивање на процесот на работа.

Министерството за здравство ја одредува најголемата количина на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, како и нивните препарати кои правното лице од ставот 1 на овој член е овластено да ги држи во календарската година.

Поблиските критериуми за ограничувањето на залихите ги пропишува министерот за здравство.

Член 36

Годишно одобрение за производство

Министерството за здравство, земајќи ги предвид пазарните услови, секоја година ја одредува најголемата количина на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, како и нивните препарати кои на правно лице му е дозволено да ги произведува.

Ограничувањата на производството од ставот 1 на овој член Министерството за здравство може да го измени ако е потребно во текот на годината.

Член 36-а

Канабисот одгледан во Република Македонија може да се обработува само во Република Македонија исклучиво од правно лице кое има дозвола за производство на екстракти од канабис.

Министерот за здравство ги пропишува образецот на барањето, потребната документацијата и поблиските критериуми по однос на просторот, опремата и кадарот за добивање на дозвола за производство на екстракти од канабис.

Пренос на канабис до местото на обработка го врши одгледувачот на канабис во придружба на Министерството за внатрешни работи, на трошок на производителот.

Препаратите од канабис може да се користат во клинички испитувања во истражувачки цели.

Министерот за здравство ги пропишува начинот и постапката за клиничките испитувања на препаратите од канабис во истражувачки цели, содржината на документацијата и надоместоците што треба да се платат.

2. Посебни дозволи

Член 37

Правни лица овластени за увоз, извоз и транзит

Правните лица кои имаат дозвола за производство и промет на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III е дозволено да вршат увоз, извоз и транзит на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, како и нивни препарати.

Член 38

Посебни дозволи за увоз, извоз и транзит

За секој увоз, извоз и транзит на препарати кои содржат опојни дроги и психотропни супстанции потребна е посебна дозвола која ја издава Агенцијата за лекови и медицински средства по претходно поднесено барање.

Дозволите за увоз, извоз и транзит се непреносливи.

Дозволите за увоз, извоз и транзит се издаваат со рок на важење од три месеца.

Начинот на издавањето на посебните дозволи од ставот 1 на овој член го пропишува министерот за здравство.

По исклучок од ставот 1 на овој член дозвола за увоз не е потребна во случај на елементарна непогода или друга вонредна околност.

Увозот од ставот 5 на овој член го одобрува Министерство за здравство.

Дозволите за увоз, извоз и транзит се издаваат во рок од 30 дена од денот на поднесување на барањето од ставот 1 на овој член.

Член 39

Пакување и означување

Супстанциите класифицирани во листите II и III, како и нивните препарати не смеат да бидат ставени во промет ако не се во пакување под свое име, а во случај на пратка на супстанции класифицирани во Листата II и нивни препарати - означено со двојна црвена лента.

Оznakата под која препаратот е во продажба мора да содржи име на супстанцијата класифицирана во листите II и III, како и нивната тежина и процент.

Оznakата на пакувањето кое е во промет на мало мора да содржи упатство за употреба, како и опомена неопходна за безбедност на корисникот.

Начинот на пакување и означување на супстанциите класифицирани во листите II и III, како и нивните препарати ги пропишува министерот за здравство.

Член 40

Поседување и набавка во медицински цели

Здравствени установи, што имаат сопствена аптека, можат да поседуваат и набавуваат препарати што содржат супстанции наведени во листите на контролирани супстанции, во количини што се вообичаено потребни за терапевтски активности на установата. Барањето за набавување на овие

препарати треба да се состои од три копии. Првата копија останува во документацијата на барателот, а другите две остануваат во аптеката за да послужат при контрола од надлежните државни органи.

Не е дозволено купување на препаратите од ставот 1 на овој член во количини што ги надминуваат нормалните потреби за работа.

Одговорното лице во здравствената установа ги утврдува годишните терапевтски потреби на здравствената установа на почетокот на календарската година.

Одговорното лице во здравствената установа од ставот 1 на овој член е должно да води регистар за излез и влез на купените и издадените препарати со спецификација на нивната употреба.

Секоја страница на регистарот од ставот 4 на овој член ја заверува Агенцијата за лекови и медицински средства.

Член 41

Обврски на докторите по медицина, стоматологија и ветерина

Супстанции и растенијата класифицирани во листите II и III можат да им се препишат на поединци во облик на лек и со лекарски рецепт, и тоа од :

- доктор по медицина кој врши здравствена дејност,
- доктор по стоматологија кој врши стоматолошка дејност и
- доктор по ветерина кој врши ветеринарна дејност.

Супстанции и растенија класифицирани во листите II и III можат да се издаваат на поединци од овластени лица и во установи утврдени со овој закон.

Лекови кои содржат ТХЦ, дронабинол или набилон се препишуваат од страна на избраниот лекар (доктор на медицина, специјалист по општа медицина, специјалист по семејна медицина, специјалист по педијатрија) по препорака од специјалист по неврологија, онкологија и радиотерапија и инфективни болести кој е вработен во јавна здравствена установа која врши болничка здравствена дејност.

Образецот на рецептот, како и начинот за препишување на лековите кои содржат супстанции и растенија класифицирани во листите II и III го пропишува министерот за здравство.

Член 42

Забрана за издавање на малолетници и на ментално болни лица

Забрането е издавање на лекови кои содржат опојна дрога, психотропна супстанција или прекурзор на малолетни лица и на лица кои покажуваат знаци за душевно растројство во аптеките.

За лицата кои немаат наполнето 18 години, набавката на лекови со активни супстанции класифицирани во листите II и III ја вршат родителите, односно старателите во количина која ја одредува докторот по медицина, односно докторот по стоматологија.

Член 43

Лекови за прва помош во средствата за јавен превоз

На бродови, авиони, возови и други средства за јавен превоз, а за потреби за лекување или за прва помош може да има мали количини на лекови кои содржат супстанции и растенија класифицирани во листите II и III и нивни препарати со дозвола издадена од Агенцијата за лекови и медицински средства.

Во дозволата од ставот 1 на овој член се наведува одговорното лице за лековите, условите под кои тие се чуваат, пренесуваат или обновуваат, како и документацијата во која се регистрира нивната употреба според индикации и количина.

Дозволата од ставот 1 на овој член се издава на одговорното лице од правното лице на кое му припаѓа превозното средство и кое е должно да ги преземе сите мерки за да спречи злоупотреба на лековите.

Лицето одговорно за лековите е должно да води регистар за влез и излез на лековите од ставот 1 на овој член.

Регистарот од ставот 4 на овој член се чува најмалку две години од регистрирањето во Агенцијата за лекови и медицински средства.

Формата и содржината на регистарот, како и начинот на неговото водење, ги пропишува министерот за здравство.

Член 44

Промет на големо и мало

Промет на големо на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, како и нивните препарати можат да вршат правни лица кои вршат производство на тие супстанции и правни лица кои вршат промет на лекови на големо.

Промет на мало на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III и нивни препарати можат да вршат правни лица кои вршат промет на лекови на мало - аптека.

Член 45

Поседување при преминување на државна граница

Лицата кои ја преминуваат државната граница смеат да поседуваат лек кој содржи психотропни супстанции класифицирани во листите II и III само врз основа на медицинска документација и во количина неопходна за лична употреба во траење најмногу до седум дена.

Лицата кои се на супституциона терапија на болест на зависност или симптоматска терапија во терминална фаза на малигна болест, при преминување на државна граница смеат да поседуваат лек кој содржи супстанции класифицирани во листите II и III, врз основа на медицинска документација и во количина неопходна за лична употреба која е наведена во медицинската документација во траење најмногу до 15 дена.

Во случаите од ставовите 1 и 2 на овој член лицето е должно името и количината на лекот да ги пријави на царинскиот службеник при преминување на државната граница со приложување на медицинската документација.

Член 46**Употреба на психотропни супстанции за користење при фаќање на животни**

Листата на психотропни супстанции класифицирани во листите II и III и нивните препарати кои се дозволени за користење при фаќање на животни, како и критериумите за нивна употреба ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

VI. ЗАЕДНИЧКИ ОДРЕДБИ ЗА СУПСТАНЦИИТЕ КЛАСИФИЦИРАНИ ВО ЛИСТА II И III**Член 47****Проверка на подносителот на барањето**

Дозвола за производство и промет на супстанции и растенија класифицирани во листа II и III може да се издаде по проверка на податоците и стручните квалификации на подносителот на барањето и лицата вработени кај подносителот на барањето кои се одговорни за вршење на обврските од овој закон.

Дозволата од ставот 1 на овој член нема да се издаде на лица на кои им е изречена правосилна пресуда за кривично дело на неовластено производство и ставање во промет на опојна дрога, неовластен промет на опојна дрога, поседување или овозможување на уживање на опојна дрога или перење пари во врска со кривични дела кои се однесуваат на опојна дрога, ниту на правно лице кое вработува лица правосилно осудени за тие кривични дела.

Ако е издадена дозвола за производство и промет спротивно на ставот 2 на овој член, директорот на Агенцијата за лекови и медицински средства со решение ќе ја одземе дозволата.

Член 48**Работење со други правни лица**

Правните лица кои имаат дозвола за производство и промет на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III можат да продаваат, купуваат, пренесуваат или на друг начин ставаат во промет супстанции и растенија класифицирани во листите II и III на територијата на Република Македонија само на други правни лица кои имаат дозвола за производство, промет или набавка и поседување на тие супстанции и растенија.

Член 49**Увоз, извоз и транзит**

Дозволено е да се увезуваат и извезуваат или да се пренесуваат супстанции и растенијата класифицирани во листите II и III, како и нивни препарати само преку гранични премини посебно одредени за таа намена, врз основа на издадена дозвола од Агенцијата за лекови и медицински средства.

Владата на Република Македонија ги одредува граничните премини преку кои е дозволено да се врши увоз, извоз и транзит на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, како и нивни препарати.

По исклучок од ставот 1 на овој член Агенцијата за лекови и медицински средства, за определени работи, може да издаде дозвола за увоз, извоз и транзит по барање на Министерството за внатрешни работи или Царинската управа.

Член 50

Содржина на барањето за дозвола за увоз или извоз

Барањето за дозвола за увоз или извоз на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III мора да содржи:

- назив и седиште на увозникот и извозникот,
- интернационално незаштитено име (INN) на секоја супстанција или ако тоа не е возможно тогаш името на супстанцијата во листата, нејзиниот фармацевтски облик, а во случај на препарат неговото трговско име ако го има, како и количината на секоја супстанција, растение и препарат и
- рок во кој ќе се изврши увозот или извозот, начинот на превоз кој ќе се користи и граничниот премин на територија на Република Македонија.

При поднесување на барањето за дозвола за извоз се приложува и дозвола за увоз на државата во која супстанцијата, растението или препаратот ќе се увезува.

Член 51

Содржина на дозволата за увоз или извоз

Дозволата за увоз или извоз мора да ги содржи истите податоци како и барањето за издавање од членот 50 став 1 на овој закон, како и државниот орган кој ја издава.

Дозволата за извоз мора да содржи број и датум на увоз на дозволата со која се потврдува дека увозот е дозволен.

Член 52

Обврски во текот на увоз или извоз

Примерок или заверена копија на дозволата за извоз се приложува кон секоја пратка, а органот кој ја издал дозволата праќа копија на државата во која се увезува.

Ако количината на супстанциите, растенијата или препаратите кои се увезени е помала од онаа која е наведена во дозволата за извоз, царинскиот службеник ќе направи службена забелешка на самата дозвола и на сите заверени копии, како и на царинската исправа.

Кога пратката ќе влезе на територијата на Република Македонија или кога ќе истече рокот на дозволата за увоз, царинскиот службеник копијата на дозволата за извоз заедно со приложената исправа во која се наведени количините на секоја супстанција, растение или препарат кои се увезени ќе ги достави на Агенцијата за лекови и медицински средства и Министерството за здравство.

Во случај на увоз на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, царинскиот службеник дозволата за извоз заедно со приложената исправа во која се наведени количините на секоја супстанција, растение или препарат кои се увезени, ќе ја достави до Агенцијата за лекови и медицински средства и Министерството за здравство.

Министерството за здравство дозволата за извоз заедно со приложената исправа во која се наведени количините на секоја супстанција, растение или препарат кои се увезени, ги упатува на државата од која се извезува.

Член 53

Содржина на патнички исправи

Патничките исправи како што се сметки, товарни листови, царински или превозни исправи, како и друг вид на исправи мораат да содржат:

- име на супстанцијата или растението како што е во листите, како и трговското име на препаратот, ако го има,
- количини извезени од Република Македонија, односно количини увезени во Република Македонија и
- назив и седиште на извозникот и увозникот.

Член 54

Забранет увоз и извоз

Забранет е увоз во Република Македонија и извоз од Република Македонија на пратки на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, како и нивни препарати по пат на пошта, на сметка на странка различна од странката која е наведена во дозволата за извоз.

Забранет е увоз во Република Македонија на пратка на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, како и нивни препарати во магацин од затворен тип со исклучок, ако Агенцијата за лекови и медицински средства не потврди на дозволата за увоз дека одобрува таква пратка.

Во случајот од ставот 2 на овој член за кое било повлекување од магацинот од затворен тип е потребна дозвола од Агенцијата за лекови и медицински средства. Во случај на пратка кон странска дестинација, таквото повлекување ќе се смета за извоз. Супстанциите и растенијата класифицирани во листите II и III, како и нивните препарати кои во затворен пакет се наоѓаат во магацин не смеат да се подложуваат на каков било процес кој би можел да ја измени нивната природа, ниту смее пакувањето да биде изменето без дозвола на лицето кое управува со магацинот.

Забранет е извоз од Република Македонија на пратки на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III и нивни препарати, освен ако државата која увезува не потврди на дозволата за увоз дека е дозволена таква пратка.

Член 55

Задржување на пратки

Царинската управа или друг надлежен орган ќе ја задржи пратката на супстанции и растенија во листите II и III и нивни препарати кои влегуваат на територијата или излегуваат од територијата на Република Македонија, а кои не се пропратени со пропишана дозвола за увоз, односно извоз или излегува од рамката на постоечките дозволи, сè додека не се утврди спротивното и одобри пратката или одземе пратката.

Член 56

Транзит

Транзит на супстанции класифицирани во листите II и III, како и нивни препарати е дозволен само ако за пратката е издадена дозвола за:

- извоз на државата од која супстанцијата или растението се извезува,
- увоз на државата во која супстанцијата или растението се увезува и
- транзит на супстанции или растенија преку територијата на трета држава до крајната дестинација, односно потврда на надлежниот орган на таа држава дека транзитот на таква супстанција или растение низ таа држава не е условен со посебна дозвола.

Забрането е неовластено насочување на пратката која е во транзит низ Република Македонија до одредена дестинација различна од наведената во дозвола за извоз.

Во случај на барање за дозвола за измена на патот или измена на примателот на пратката, се смета дека се работи за извоз од Република Македонија во држава различна од претходно наведената.

Превозникот е должен да внимава во текот на транзитот за природата (физичко, хемиски и микробиолошки особини) на супстанцијата или растението да не биде изменето или да не бидат изложени на влијанија кои би можеле да ја изменат нивната природа, како и да внимава оригиналното пакување и печатот да не бидат изменети.

Ако оцени дека е потребно Министерството за внатрешни работи може да одреди засилена контрола над пратката.

Член 57

Воздушен транзит

Одредбата од членот 56 на овој закон не се применува кога пратката до друга држава се превезува преку воздух. Ако воздухопловот слетува на територијата на Република Македонија вклучувајќи и итно приземјување, се смета дека се работи за извоз на пратката во соодветната држава само ако пратката е одвоена од воздухопловот и ако околностите тоа го бараат.

Член 58

Обврски на Царинската управа

Царинската управа е должна на дозволата за увоз, извоз или транзит на супстанцијата или растенијата, да го забележи датумот и местото на царинење, како и царинскиот службеник кој го извршил царинењето.

Примерок или копија на дозволата од ставот 1 на овој член Царинската управа е должна да достави до Агенцијата за лекови и медицински средства и Министерството за здравство во рок од осум дена од денот на царинењето.

Во случај на транзит на супстанции или растенија од членот 56 на овој закон, Царинската управа е должна:

- за секоја пратка да го утврди видот и количината на супстанции, растенија или нивни препарати,
- на царинската исправа да забележи од која држава пратката доаѓа и кон која држава е упатена и
- веднаш за пратката да го извести Агенцијата за лекови и медицински средства и Министерството за здравство.

Член 59

Пренос кој нема да се смета како увоз, извоз ниту како транзит

За увоз, извоз и транзит нема да се смета пренесување на лек кој содржи супстанции класифицирани во листите II и III, а кој е наменет за давање на итна медицинска помош согласно со членот 43 на овој закон.

Член 60

Слободни царински зони и царински складишта

На супстанцииите и растенијата класифицирани во листите II и III кои се увезуваат во слободната царинска зона или во царинските складишта се применуваат одредбите од овој закон за увоз, со исти мерки кои се применуваат и на останатите делови на територијата на Република Македонија.

Член 61

Посебни услови за производство или промет

Правните лица кои вршат производство или промет на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III се должни да:

- имаат соодветна опрема за производство, складирање, чување и издавање на опојни дроги и психотропни супстанции,
- ги чуваат опојните дроги и психотропните супстанции во посебни простории во кои не се складираат други производи или во сефови со посебен клуч на места во кои неовластени лица немаат пристап и
- водат евиденција за опојните дроги и психотропните супстанции во книга која е заверена од Агенцијата за лекови и медицински средства и Министерството за здравство.

Член 62

Мерки на безбедност во врска со складирањето

Просториите или сефовите каде што се држат опојни дроги и психотропни супстанции мораат да бидат заклучени и осигурани од присуство на неовластени лица.

Клучевите на просториите или сефовите каде што се држат опојните дроги и психотропните супстанции мораат во секој момент да бидат кај лицето со високо образование од областа на фармацијата или медицината кој раководи со чување, продажба или издавање на опојни дроги и психотропни супстанции.

Член 63

Евиденција за работа

Секој увоз, извоз, превоз, купување, продажба или кое било друго располагање со супстанции и растенија класифицирани во листите II и III мора да се евидентираат во време кога се врши работата.

Формата и содржината на евиденцијата од ставот 1 на овој член за супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, како и начинот на нејзиното водење ги пропишува министерот за здравство.

Правните лица од ставот 1 на овој член се должни да ја чуваат евиденцијата од ставот 1 на овој член најмалку пет години.

Член 64

Повремени известувања

Правните лица кои вршат производство или промет на супстанции, растенија и препарати класифицирани во листите II и III се должни да достават до Министерството за здравство, тримесечен извештај за количините на опојните дроги кои се увезени или извезени со наведување на државата на потекло и државата на крајната дестинација, најдоцна 20 дена по завршувањето на секое тримесечје.

Правните лица од ставот 1 на овој член се должни да достават до Министерството за здравство и, најдоцна до 1 март секоја година, извештај за претходната календарска година во кој се наведува:

- видот и количината на секоја супстанција и секој препарат (опојна дрога и психотропна супстанција) кои се увезени или извезени со наведување на државата на потекло и државата на крајна дестинација,
- видот и количината на секоја произведена супстанција и секој произведен препарат,
- видот и количината на секоја супстанција користена во производство на друга супстанција и препарат вклучувајќи и препарати кои се изземени од примена на контролни мерки,
- количината на секоја супстанција и секој препарат набавен или доставен за промет или за медицинско или научно истражување, наставни или судско-медицински намени,
- количината на секоја супстанција и секој препарат во залиха заклучно со 31 декември за годината за која се поднесуваат податоци и
- секоја друга околност важна за контрола на супстанцијата.

Правните лица од ставот 1 на овој член најдоцна до 31 март од тековната година се должни до Министерството за здравство да достават процена за потребите за наредната година.

Министерството за здравство доставува примерок од издадената дозвола за увоз на опојни дроги со годишните количини на супстанции и препарати (опојни дроги и психотропни супстанции) до Агенцијата за лекови и медицински средства.

Министерството за здравство може од правните лица од ставот 1 на овој член да побара дополнително известување во текот на годината.

Член 65

Попишување на стока и процена на состојбата

Правните лица кои држат супстанции или растенија класифицирани во листите II и III се должни на почетокот на секоја година да направат попис на супстанциите, растенијата и препаратите кои ги држат и да ги споредат со количините на залиха во време на претходниот попис, пресметани заедно со оние кои се набавени во текот на претходната година и сите количини повлечени во текот на годината со оние кои се држат во времето на тој попис.

Овластените лица и лицата овластени за издавање на лекови кои го пренесуваат своето работење, се должни во присуство на лице на кое се пренесува работењето да направат попис на работите и биланс, како што е утврдено со ставот 1 на овој член.

Во случаите од ставовите 1 и 2 на овој член за какви било разидувања воочени во билансот или меѓу резултатите на билансот и пописот, овластеното лице, аптекарот или лицето овластено за издавање на лекови мора веднаш да ги известат Агенцијата за лекови и медицински средства и Министерството за внатрешни работи, кои ќе постапат по известувањето.

Член 66

Обврски на превозникот

Превозниците се должни да преземат мерки на внимание за да ги обезбедат нивните превозни средства да не бидат искористени за недозволен промет на опојни дроги, психотропни супстанции и растенија од кои може да се добие опојна дрога.

Кога превозниците вршат дејност на територијата на Република Македонија се должни:

- товарните листови да ги поднесат однапред пред стоката да ја подготват во контејнер,
- стоката да ја подготват во контејнери или слично со поединечно проверување заверено со печат отпорен на неовластено ракување и
- веднаш да ја известат полицијата за секоја околност која укажува на сомнеж на неовластен промет.

VII. НАМЕНА ЗА НАУЧНИ И ПОЛИЦИСКИ ЦЕЛИ

Член 67

Медицинско или научно истражување

Установите кои вршат медицинско-истражувачка или научно-истражувачка дејност дозволено е да одгледуваат, произведуваат, набавуваат, увезуваат, поседуваат и употребуваат супстанции и растенија класифицирани во листите I, II и III и нивни препарати со цел за медицинско или научно истражување и во количини потребни за таа цел, ако за тоа имаат дозвола од Агенцијата за лекови и медицински средства.

Установите од ставот 1 на овој член се должни да водат евиденција за количината на супстанциите, растенијата и препаратите кои ги одгледуваат, произведуваат, набавуваат, увезуваат, употребуваат, поседуваат и уништуваат.

Во евиденцијата од ставот 2 на овој член се внесуваат датумите на вршење на работата од ставот 2 на овој член, како и имињата на добавувачите.

Установите од ставот 1 на овој член доставуваат до Министерството за здравство и Агенцијата за лекови и медицински средства годишни извештаи за употребените или уништените количини на супстанции, растенија и препарати, како и за количините кои се држат на залиха.

Евиденцијата од ставот 2 на овој член се чува пет години.

Член 68

Наставна, стручна и судско-медицинска намена

Агенцијата за лекови и медицински средства може да дозволи поседување на примероци на супстанции и растенија класифицирани во листите I, II и III, како и нивни препарати во количини неопходни за вршење на наставната и стручно-образовната дејност, како и дејноста на судска медицина и анализа, дресирање на животни за откривање на опојните дроги на правни и физички лица кои вршат таква дејност.

Член 69**Поседување при вршење на полициска работа**

Полицискиот службеник може, заради откривање на кривично дело и сторител, да поседува супстанции и растенија класифицирани во листите I, II и III и нивни препарати со цел на симулиран откуп и надзор на испорака во согласност со закон.

VIII. НАМАЛУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЧКАТА НА ДРОГИ**A. ПРЕВЕНЦИЈА****Член 70****Активности за превенција**

Превентивата на употреба на дрога и психотропна супстанција се состои од активности за унапредување на менталното здравје, унапредување на здрав начин на живот, информирање за опасностите од употреба на супстанции што создаваат зависност и се штетни за здравјето и лекување и социјална реинтеграција на лицата кои злоупотребуваат опојни дроги, психотропни супстанции или прекурзори.

Активностите за превентива на злоупотребата на дрога во областите на образованието и воспитувањето, здравствената заштита и социјалната заштита ги врши Министерството за здравство, Министерството за труд и социјална политика и Министерството за образование и наука.

Член 71**Обврски на родителите, наставниците и други лица**

Родителите, посвоителите, старателите, наставниците, воспитувачите здравствените работници, работниците во социјалната заштита, работодавачите и спортските работници се должни и одговорни да преземат мерки потребни за превенција и сузбивање на злоупотреба на опојните дроги и психотропни супстанции кај децата и младината во согласност со овој закон.

Член 72**Активности во воспитно-образовните установи**

Владата на Република Македонија донесува програма за превентива на употребата на опојни дроги, психотропни супстанции и прекурзори во воспитно-образовните институции, по предлог на Меѓуресорската комисија.

Министерството за образование и наука, на почетокот на секоја учебна година, објавува упатства за унапредување и координирање на воспитните и образовните активности во врска со штетноста од употребата на опојните дроги и психотропните супстанции врз здравјето, учењето и развојот на децата и младите.

Активностите од ставот 1 на овој член се одвиваат преку редовната училишна програма во рамките на одделни наставни предмети.

Член 73

Со цел за сузбивање на неовластена употреба и промет на опојни дроги, државните органи, органите на единиците на локалната самоуправа, воспитно-образовните установи, културните установи, здруженијата на граѓани, како и

одговорните лица во тие органи, установи и здруженија, треба да ја известат полициската станица за лица кои на јавни места употребуваат дроги и психотропни супстанции.

Обврските од ставот 1 на овој член се однесуваат и на правни лица, одговорни лица во правни субјекти и физички лица кои вршат угостителска дејност или организираат културно-забавни приредби, спортски приредби, претстава или вршат туристичка или слична дејност.

Член 74

Забрана на изложување на лице на дејствување на опојна дрога

Забрането е, освен за потребите на пропишаното лекување, да се изложуваат на опасност други лица на дејство на опојна дрога.

Б. ЛЕКУВАЊЕ И ГРИЖА ЗА ЗАВИСНИЦИТЕ И ПОВРЕМЕНИТЕ КОРИСНИЦИ НА ОПОЈНИ ДРОГИ

Член 75

Лекување на зависниците и повремените корисници на опојна дрога се врши во здравствени установи согласно со прописите од здравствената заштита.

Заради превенција на зависностите и спроведување на специфични постапки за ослободување од зависноста мерките и постапките за грижа на зависниците и повремените корисници на опојни дроги се овластува Републичкиот центар за третман на болести на зависност од дрога и намалување на штети.

Член 76

Центрите за социјална работа откако ќе остварат контакт со пријавеното лице и со неговото семејство, ќе ги преземат сите мерки за негова социјална рехабилитација и евентуално упатување во соодветна здравствена установа.

Центрите за социјална работа остваруваат активности од ставот 1 на овој член согласно со нормите и стандардите определени од министерот за труд и социјална политика.

Член 77

Забрана на фрлање и оставање на игли и шприцеви

Забрането е фрлање или оставање на употребени игли и шприцеви на местата кои не се посебно одредени за таа намена, во согласност со прописите за опасен отпад.

IX. ЕВИДЕНЦИЈА

Член 78

Евиденција за одгледување на растенија и располагање со опојна дрога

Евиденцијата за одгледување на растенија од кои може да се добие опојна дрога за производство, вид и количина, чување, продажба, преработка, предавање или ставање во промет или кое било располагање со опојната дрога или психотропната супстанција се должни да ја водат правни и физички лица кои ја вршат таа работа врз основа на овој закон.

Податоците од ставот 1 на овој член се доставуваат на државниот орган кој ја издал дозволата за вршење на дејност или одобрението за вршење дејност, во рокови пропишани со овој закон, но најмалку еднаш годишно.

Формата и содржината на евиденцијата од ставот 1 на овој член, како и начинот на доставување на податоците ги пропишува министерот за здравство во согласност со министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 79

Центар за следење на дрога и зависности од дрога

Владата на Република Македонија формира Центар за следење на дрога и зависности од дрога како координативно тело за спроведување на активностите за следење на опојни дроги и зависности.

Центарот од ставот 1 на овој член има задача да ги следи и евалуира податоците од три основни полиња на дејствување:

- здравствено поле во кои се опфатени петте епидемиолошки здравствени индикатори: преваленца (распространетост) на користење на дрога кај општата популација; проблематични корисници на дрога (според стандардите на Европскиот центар за дрога и зависности од дрога - ЕМЦДДА); третман; смртност поврзана со дрога и инфективни заболувања поврзани со употреба на дрога,
- полициски податоци како индикатори за дрога и
- царински податоци како индикатори за дрога.

Х. ПОСТАПКА СО ОДЗЕМЕНИТЕ ОПОЈНИ ДРОГИ И РАСТЕНИЈА

Член 80

Предавање или уништување

Опојната дрога, психотропните супстанции, растенијата од кои може да се добие опојна дрога одземени врз основ на овој закон или друг закон кои можат законски да се употребат како суровина или на друг начин, ќе бидат предадени на правно лице кое има дозвола за производство или промет на супстанции класифицирани во листите II и III на начин предвиден со одредбите на овој закон.

Опојната дрога, психотропните супстанции и растенија од кои може да се добие опојна дрога класифицирани во Листата I, а одземени врз основа на овој закон или друг закон можат да бидат наменети за научни, медицински и полициски цели согласно со одредбите на овој закон.

Средствата остварени со продажба од ставот 1 на овој член се приход на Буџетот на Република Македонија со намена за спроведување на мерки за сузбивање на злоупотреба на опојни дроги и за спроведување на меѓународни обврски на Република Македонија.

Ако опојната дрога, психотропната супстанција или растението од кое може да се добие опојна дрога не можат законски да се употребат, се уништуваат.

Одлуките од ставовите 1 и 2 на овој член ги донесува надлежниот државен орган кој ги одзел опојните дроги, психотропните супстанции, растенијата или деловите на растенија од кои може да се добие опојна дрога, по претходно мислење од Агенцијата за лекови и медицински средства.

Државните органи од ставот 5 на овој член се должни да водат евиденција за видот и количината на одземените дроги, психотропните супстанции и растенија од кои може да се добие опојна дрога, како и за правните лица од ставот 1 на овој член на кој им се предадени опојните дроги, психотропните супстанции и растенијата и за висината на надоместокот.

Податоците од евиденција од ставот 6 на овој член се доставуваат на Министерството за здравство, најмалку еднаш годишно.

Член 81

Комисија која присуствува при уништување

Уништувањето на опојните дроги, психотропните супстанции и растенијата од кои може да се добие опојна дрога се врши пред комисија составена од пет члена кои ги определува министерот за здравство по предлог на надлежните органи на државната управа.

Комисија од ставот 1 на овој член е составена од претставници на Меѓуресорската комисија, Министерството за внатрешни работи, Министерството за правда, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство и Агенцијата за лекови и медицински средства и Министерството за здравство.

Комисијата од ставот 1 на овој член до министерот за здравство поднесува тримесечен извештај за својата работа.

Член 82

Подзаконски акт за чување, постапување и уништување на одземената опојна дрога, психотропна супстанција и растение од кое може да се добие опојна дрога

Министерот за здравство го пропишува начинот на чување, постапување и уништување на одземената опојна дрога, психотропна супстанција и растение од кое може да се добие опојна дрога.

Член 83

Финансиски средства за уништување

Финансиските средства за уништување на опојната дрога, психотропната супстанција и растение од кое може да се добие опојна дрога се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

XI. НАДЗОР

Член 84

Одговорни органи и инспекции

Надзорот над спроведување на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон ги вршат Министерството за здравство, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, Министерството за економија, Министерството за внатрешни работи, Министерството за труд и социјална политика, Министерството за финансии и други органи на државната управа во рамките на своите надлежности пропишани со овој закон и друг закон.

Член 85

Инспекциски надзор

Инспекцискиот надзор на спроведувањето на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон го врши Државниот санитарен и здравствен инспекторат и фармацевтските инспектори од Агенцијата за лекови и медицински средства.

Државниот инспекторат за земјоделство врши инспекциски надзор над производството на семенскиот материјал од афион и/или коноп, контрола во прометот на семенскиот материјал од афион и/или коноп во однос на декларираноста, контрола на сеидбата на афионот, конопот и/или канабис, контрола на самото производство, контрола пред и по жетвата, како и контрола во делот на откупот на афионовата слама (*Papaver somniferum*) коноп и/или канабис.

Инспекцискиот надзор над уништувањето на опојните дроги и психотропните супстанции во поглед на заштита на животната средина од можни несакани дејства го врши Државниот инспекторат за животна средина.

Член 86

Земање мостри

Државните санитарни и здравствени и фармацевтските инспектори можат да земат мостри од класифицирани супстанции од листите II и III без надоместок на нивната вредност, со цел проверка на идентитетот и квалитетот.

Анализите на мострите земени од инспекторите се вршат во лабораторијата од членот 22 став 7 на овој закон и акредитирани лаборатории овластени од министерот за здравство.

Акредитацијата на лабораториите се врши согласно со прописите за акредитација.

Член 87

Мерки од инспекциски надзор

При вршење на инспекцискиот надзор, инспекторот од членот 86 на овој закон, во рамките на своите овластувања, има право и должност да:

- забрани производство и промет на класифицирани супстанции од листите II и III, ако не се исполнети условите пропишани со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон,
- забрани производството и прометот на класифицирани супстанции од листите II и III и ако постои непосредна опасност по здравјето на луѓето и околината,
- забрани производство или промет на класифицирани супстанции од листите II и III и
- нареди и други мерки и определи рокови за нивно извршување заради усогласување на работата на правните лица со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

Член 88

За извршениот инспекциски надзор, добиените податоци и констатираната фактичка состојба, инспекторот е должен да состави записник.

Доколку инспекторот утврди дека не се применуваат законите, прописите и другите акти, донесува решение со кое се наредува извршување на определени мерки во одреден рок кој го определува инспекторот.

Инспекторот е должен да достави примерок од записникот и решението на странката кај која е извршен инспекцискиот надзор.

Член 88-а

Постапка за едукација

Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор инспекторот од членот 86 на овој закон утврди дека е сторена неправилност од членовите 92 став 1 точки 8, 16, 21, 23, 28, 29, 30, 31, 35 и 39 и 93 став 1 точки 6 и 7 на овој закон, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или правното лице каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот за здравство.

Едукацијата ја организира и спроведува Државниот санитарен и здравствен инспекторат, односно Министерството за здравство во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за едно или повеќе лица, односно за едно или повеќе правни лица.

Доколку во закажаниот термин лицето или правното лице над кое се спроведува едукација не се јави на едукацијата ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

Доколку лицето или правното лице над кое се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

Доколку државниот санитарен и здравствен инспектор, односно фармацевтскиот инспектор од Министерството за здравство при спроведување на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот 1 на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекциски надзор.

Доколку државниот санитарен и здравствен инспектор, односно фармацевтскиот инспектор од Министерството за здравство при спроведување на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот 1 на овој член, поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд.

Државниот санитарен и здравствен инспекторат, односно Министерството за здравство води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот за здравство.

Член 88-б

Министерството за здравство за извршените контроли изготвуваат квартални извештаи и ги објавуваат на веб страниците на Министерството за здравство, на унифициран квартален преглед.

Член 89

Инспекторот со решение ги определува мерките за кои е овластен, согласно со прописите за општа управна постапка и овој закон.

По жалбата против решението на инспекторот во втор степен решава Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка.

Жалбата по решението не го одлага неговото извршување.

Член 90

Кога инспекторот од членот 87 на овој закон при вршење на инспекцискиот надзор ќе утврди дека со повреда на законот или повреда на поблискиот пропис е сторен прекршок или кривично дело, е должен без одлагање да поднесе барање за покренување на прекршочна постапка, односно пријава за кривично дело до надлежниот суд.

Член 91

Во вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторите постапуваат според одредбите на Законот за општата управна постапка, освен кога тоа поинаку е определено со овој закон.

XII. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 92

Глоба во износ од 30.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правно лице, ако:

1) одгледува растенија од кои може да се добие опојна дрога, производство, врши промет и поседува опојни дроги, психотропни супстанции и растенија од кои може да се добие опојна дрога, освен под услови и со цел утврдени во овој закон (член 4 став 1);

2) поседува средства за производство на опојни дроги спротивно на условите и целта утврдени со овој закон (член 4 став 2);

3) употребува опојни дроги и психотропни супстанции спротивно на условите утврдени со овој закон (член 4 став 3);

4) директно или индиректно рекламира производство, промет, поседување и употреба на опојни дроги и психотропни супстанции на кој било друг начин освен во научни и стручни изданија (член 4 став 4);

5) не постапи по решението на надлежниот инспектор (член 88 став 1);

6) не дозволи на надлежниот инспектор да земе мостри (член 86 став 1);

7) одгледува, произведува, врши промет, поседува и употребува супстанции и растенија класифицирани во Листата I и нивни препарати освен во медицински или научни истражувања или во судско-медицински, наставни или полициски намени (член 24 став 1);

8) одгледува, произведува и врши промет на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III и нивни препарати на лица кои не се овластени за таа дејност и/или со опрема и простории кои не се посебно одобрени за таа намена, освен за медицинска, научно-истражувачка или судско-медицинска, наставна или полициска намена (член 25 став 1);

9) поседува и употребува супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, како и нивни препарати без дозвола издадена согласно со овој или друг закон (член 25 став 2);

10) поседува и употребува препарати кои содржат две или повеќе супстанции (член 26 став 1);

11) одгледува афион и/или коноп за намена и под услови спротивни со одредбите на овој закон (членовите 28 став 1 и 29 став 2);

12) не ги пријави површините под афион или истите не ги пријави во предвидениот рок, произведува опојни дроги и врши промет со опојни дроги спротивно на условите утврдени со овој закон (член 29 ставови 1, 2 и 4);

13) не ги пријави површините на кои одгледува афион наменет за научни цели (член 29 став 3);

14) врши откуп на афион за производство на опојни дроги, не е регистриран и нема одобрение, или не достави извештај во рок најдоцна до пет месеца по извршената жетва (член 29 став 4) и во рок од четири месеца по завршување на жетвата не го предаде целокупниот род, односно сите количини на делови на афион кои служат за производство на опојни дроги, односно од одгледувачот на афион не ги откупи сите произведени количини на афионова слама во рок од четири месеца (член 29 став 6);

15) не ги извести Министерството за внатрешни работи и Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за секоја состојба која укажува на сомнеж дека афионот или делови на афионот се употребени или би можеле да бидат употребени за производство на опојни дроги (член 29 став 7);

16) произведува и става во промет супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, како и нивни препарати без дозвола (член 31 став 1);

17) работи спротивно на дозволата за работа (член 32 ставови 3 и 4);

18) врши производство и промет на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III на опрема и простории одобрени за таа цел и без посебна дозвола (член 33 ставови 1 и 3);

19) не поднесе ново барање за обновување на дозволите од членовите 32 и 33 на овој закон шест месеца пред истекот на рокот на важење на дозволите (член 34 став 3);

20) поседува супстанции и растенија класифицирани во листите I, II и III во поголеми количини од потребните за нормално одвивање на процесот на работа (член 35 став 1) или од количината определена од Министерството за здравство (член 35 став 2) или од годишното одобрение (член 36);

21) врши увоз, извоз и транзит на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, како и нивни препарати без дозвола за производство и промет (член 37);

22) врши увоз и извоз без посебна дозвола (член 38 став 1);

23) стави во промет не супстанции класифицирани во листите II и III, како и нивните препарати спротивно на членот 39 од овој закон;

24) не го завери регистарот од членот 40 став 5 на овој закон;

25) издава лекови кои содржат опојна дрога, психотропна супстанција или прекурзор на малолетни лица и на лица кои покажуваат знаци за душевно растројство (член 42);

26) не преземе мерки за да спречи злоупотреба на лекови наведени во листите II и III (член 43 став 3);

27) врши промет на големо или мало спротивно на членот 44 од овој закон;

28) продава, купува, пренесува или на друг начин става во промет супстанции и растенија класифицирани во листите II и III на територијата на Република Македонија на правни лица кои не се овластени за производство, промет или набавка и поседување на тие супстанции и растенија (член 48);

29) увезува и извезува или пренесува супстанции и растенијата класифицирани во листите II и III без дозвола од Министерството за здравство (член 49 став 1);

30) врши увоз и/или извоз на пратки на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, како и нивни препарати по пат на пошта, на сметка на странка различна од странката која е наведена во дозволата за извоз (член 54 став 1);

31) врши увоз или извоз на пратки на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III, како и нивни препарати спротивно на членот 54 ставови 2, 3 и 4 од овој закон;

32) врши транзит на супстанции класифицирани во листите II и III, како и нивни препарати спротивно на членот 56 став 1 од овој закон;

33) врши насочување на пратката која е во транзит низ Република Македонија до одредена дестинација различна од наведената во дозвола за извоз (член 56 став 2);

34) не внимава во текот на транзитот за природата (физичко, хемиски и микробиолошки особини) на супстанцијата или растението да не биде изменето или да не бидат изложени на влијанија кои би можеле да ја изменат нивната природа, како и не внимава на оригиналното пакување и печатот да не бидат изменети (член 56 став 4);

35) врши производство или промет на супстанции и растенија класифицирани во листите II и III на несоодветна опрема за производство, складирање, чување и издавање на опојни дроги и психотропни супстанции (член 61 точка 1);

36) не ги чува опојните дроги и психотропните супстанции во посебни простории за складирање или во сефови со посебен клуч на места во кои неовластени лица немаат пристап (членови 61 точка 2 и 62 став 1);

37) не води евиденција за опојните дроги и психотропните супстанции во книга заверена од Министерството за здравство (член 61 точка 3);

38) клучевите на просториите или сефовите каде што се држат опојните дроги и психотропните супстанции не се кај лицето од членот 62 став 2 на овој закон;

39) не го евидентира во времето кога се врши секој увоз, извоз, превоз, купување, продажба или кое било друго располагање со супстанции и растенија класифицирани во листите II и III и/или не ја чува евиденцијата најмалку пет години (член 63 ставови 1 и 2);

40) не доставува извештаи и процена за потребите за наредната година од членот 64 на овој закон;

41) не постапува согласно со членот 65 од овој закон;

42) не постапува согласно со членот 66 од овој закон;

43) одгледува, произведува, набавува, увезува, поседува и употребува супстанции и растенија класифицирани во листите I, II и III и нивни препарати со цел за медицинско или научно истражување и во количини потребни за таа цел без дозвола (член 67 став 1);

44) не води евиденција за количината на супстанциите, растенијата и препаратите кои ги одгледува, произведува, набавува, увезува, употребува, поседува и уништува и/или не ја води и чува евиденцијата согласно со членот 67 ставови 3, 4 и 6 од овој закон;

45) не доставува годишни извештаи за употребените или уништените количини на супстанции, растенија и препарати, како и за количините кои се држат на залиха (член 67 став 5);

46) поседува примероци на супстанции и растенија класифицирани во листите I, II и III, како и нивни препарати во количини поголеми од неопходните за вршење на наставната и стручно-образовната дејност, како и дејноста на судска медицина и анализа и дресирање на животни за откривање на опојни дроги без дозвола (член 68);

47) изложи на опасност други лица на дејствување на опојна дрога со ставање на опојна дрога, растение или негов дел во храна, пијалак или на друг начин (член 75);

48) фрла или остава употребени игли и шприцеви на местата кои не се посебно одредени за таа намена (член 78) и

49) не води евиденција согласно со членовите 29 став 4 и 79 од овој закон.

Покрај глобата од ставот 1 на овој член на правното лице може да му се изрече и прекршочна санкција на привремена забрана за вршење на дејност. Траењето на забраната не може да биде пократко од шест месеца, ниту подолго од пет години.

Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече за прекршоците од ставот 1 на овој член и на одговорното лице во правното лице.

Покрај глобата од ставот 3 на овој член на одговорното лице во правното лице, за дејствијата од ставот 1 на овој член ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на должност. Траењето на забраната не може да биде пократко од една година, ниту подолго од четири години.

За прекршокот од ставот 1 на овој член глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече и на физичкото лице во правното лице.

Член 93

Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на физичко лице, ако:

1) одгледува афион за намена и под услови спротивни со одредбите на овој закон (членови 28 став 1 и 29 ставови 1 и 2);

2) во рок од четири месеца по завршување на жетвата не го предаде целокупниот род, односно сите количини на делови на афион кои служат за производство на опојни дроги (член 29 став 6);

3) не ги извести Министерството за внатрешни работи и надлежниот орган на управата (инспекција) за секоја состојба која укажува на сомнеж дека афионот или делови на афионот се употребени или би можеле да бидат употребени за производство на опојни дроги (член 29 став 7);

4) не ги пријави површините за производство на афион во рок најдоцна 15 дена по сеидбата (член 29 став 2);

5) изложи на опасност други лица на дејствување на опојна дрога со ставање на опојна дрога, растение или негов дел во храна, пијалак или на друг начин (член 75);

6) не ги преземе сите мерки за да спречи злоупотреба на лекови наведени во листите II и III и не води регистар за влез и излез на лековите за кои е одговорен (член 43 ставови 8 и 9) и

7) поседува лек кој содржи психотропни супстанции класифицирани во листите II и III без медицинска документација и во количина поголема од утврдената со членот 45 ставови 1 и 2 од овој закон.

Член 93-а

Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок, на овластеното службено лице во Агенцијата за лекови и медицински средства кое ја води постапката ако не одлучи по барањето во рокот утврден во членот 38 став 7 од овој закон.

Член 94

На правни или физички лица може да му се изрече посебна прекршочна мерка конфискација на имот и имотна корист прибавени со прекршокот од членовите 92 и 93 на овој закон, согласно со Законот за прекршоците.

Член 95

Прекршочната постапка за прекршоците предвидени со овој закон ја води надлежниот суд.

Член 95-а

За прекршоците утврдени во членовите 92 и 93 од овој закон, овластеното лице од Министерството за здравство е должно на сторителот на прекршокот да му издаде прекршочен платен налог, согласно Законот за прекршоците.

Овластеното лице од Министерството за здравство е должно да води евиденција за издадените прекршочни платни налози и за исходот од покренатите постапки.

Во евиденцијата од ставот 2 на овој член се собираат, обработуваат и чуваат следните податоци: име и презиме, односно назив на сторителот на прекршокот, живеалиште, односно престојувалиште, седиште, вид на прекршокот, број на прекршочниот платен налог кој му се издава и исходот на постапката.

Личните податоци од ставот 3 на овој член се чуваат пет години од денот на внесување во евиденцијата.

Формата и содржината на прекршочниот платен налог ги пропишува министерот за здравство.

Член 95-б

Одмерувањето на висината на глобата за правното лице се врши согласно со Законот за прекршоците.

XII-а. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 95-в

Правното лице кое одгледува канабис за намена и под услови спротивни со одредбите од овој закон, не води евиденција на одгледуваниот канабис, не ги евидентира и не ги пријави настанатите промени и отстапувања во одгледувањето на канабисот претходно планирани во елаборатот од членот 29-в став 2 точка 2) од овој закон, не го извести Министерството за здравство за денот на отпочнувањето со бербата на канабис, исушеното растение/ канабис не го спакува

во картонска кутија и не го запечати со сигурносна лента за запечатување, не поднесе извештај до Министерството за здравство, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство и Агенцијата за лекови и медицински средства за завршениот процес на одгледување и добиената вкупна сува маса ќе се казни со парична казна.

Одговорното лице кај правното лице, за кривичното дело од ставот 1 на овој член, ќе одговара и ќе се казни со затвор од шест месеци до три години.

Член 95-г

Дипломиран фармацевт, агроном, вработено лице во правно лице кое одгледува канабис, кое ќе задржи, изнесе, пренесе семе, расад, лист од канабис наменето за лична употреба ќе се казни со казна затвор од една година до пет години.

Ако делото од ставот 1 на овој член го извршиле повеќе лица или сторителот на ова дело организирал мрежа на препродавачи или посредници или организирал дејствие од ставот (1) на овој член, сторителот ќе се казни со затвор од три до десет години.

Семето, расадот и листот од канабис ќе се одземат.

Лицето, со исклучок на организаторот, кој ќе го открие делото или ќе придонесе за неговото откривање, ќе се ослободи од казна.

Член 95-д

Лицето што ќе бара, нуди или земе пари или друга материјална корист како паричен надоместок за изнесување, пренесување на семе, расад, лист од канабис, ќе се казни со казна затвор од три до десет години.

Обидот од ставот 1 на овој член е казнив.

Парите или другата материјална корист побарана или земена, понудена или дадена како паричен надоместок или друга корист, ќе се одземат.

XIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 96

Правните лица кои вршат производство и промет на опојни дроги се должни да го усогласат своето работење согласно со одредбите на овој закон, во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 97

Министерот за здравство ќе овласти јавна здравствена установа што ќе ги врши работите на Центарот за третман и намалување на штети од злоупотреби на дроги во рок од три месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 98

Меѓуресорската државна комисија за борба против недозволеното производство, трговија и злоупотреба на дроги формирана пред денот на влегувањето во сила на овој закон продолжува да работи во постојниот состав до истекот на нивниот мандат.

Член 99

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

До донесувањето на прописите од ставот 1 на овој член ќе продолжат да се применуваат постојните подзаконски акти.

Член 100

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за определување органи за вршење одредени работи во областа на производството и прометот на опојни дроги ("Службен весник на СРМ" број 24/83) и престанува да се применува Законот за производство и промет на опојни дроги ("Службен лист на СФРЈ" број 13/91).

Член 101

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

ОДРЕДБИ

***од Законот за дополнување на Законот
за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции
(„Службен весник на РМ“ бр.124/10)***

Член 2

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

ОДРЕДБИ

***од Законот за изменување на Законот
за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции
(„Службен весник на РМ“ бр.164/13)***

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 мај 2014 година.

ОДРЕДБИ

***од Законот за изменување и дополнување на Законот
за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции
(„Службен весник на РМ“ бр.149/15)***

Член 5

Подзаконскиот акт утврден со овој закон ќе се донесе во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 6

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ОДРЕДБИ

***од Законот за изменување и дополнување на Законот
за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции
(„Службен весник на РМ“ бр.37/16)***

Член 30

Подзаконските акти утврдени со овој закон ќе се донесат во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 31

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ОДРЕДБИ

***од Законот за изменување и дополнување на Законот
за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции
(„Службен весник на РМ“ бр.53/16)***

Член 4

Започнатите постапки до денот на започнување на примената на овој закон ќе завршат согласно со законот по кој биле започнати.

Член 5

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува со започнувањето на примената на Законот за општата управна постапка согласно со членот 141 од Законот за општата управна постапка („Службен весник на Република Македонија“ број 124/15).

ОДРЕДБА

***од Законот за изменување и дополнување на Законот
за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции
(„Службен весник на РМ“ бр.193/17)***

Член 16

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.